

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

C1. Zapoznanie studentów z prawidłową budową ciała człowieka w powiązaniu z jej aspektami funkcjonalnymi

C2. Zapoznanie studentów ze stosunkami topograficznymi narządów i części ciała.

C3. Zapoznanie studentów z terminologią anatomiczną i podstawami terminologii medycznej

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>
W1	A.W1	Student zna mianownictwo anatomiczne w języku angielskim	Test, odpowiedź ustna	WY, CN
W2	A.W2	Student zna budowę ciała ludzkiego w podejściu opisowym i topograficznym.	Test, odpowiedź ustna	WY, CN
W3	A.W3	Student zna i opisuje stosunki topograficzne pomiędzy poszczególnymi narządami i układami narządów na zwłokach i u osobnika żywego	Test, odpowiedź ustna	WY, CN
U1	A.U4	Student potrafi rozpoznać prawidłowe struktury anatomiczne w badaniach przyżyciowych (RTG, USG, TK, MRI)	odpowiedź ustna	WY, CN
U2	A.U5	Student posługuje się w mowie i piśmie mianownictwem anatomicznym	odpowiedź ustna	WY, CN

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności: 3

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	170
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	166,5
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	336,5
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	17,5
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady

Wykłady:

Są skorelowane z ćwiczeniami i oprócz wiadomości na temat podstawowej budowy ciała ludzkiego

dostarczają podstawowej wiedzy na temat czynnościowych i klinicznych aspektów omawianego materiału.

Semestr zimowy

Wprowadzenie do terminologii anatomicznej (2 godz.)

Klasyfikacja kości i ich połączeń. Budowa, ruchomość i klasyfikacja stawów maziowych. (1 godz.)

Aspekty praktyczne budowy kręgosłupa. kanał nadgarstka. Stawy ręki. (2 godz.)

Miednica kostna. Różnice płciowe w budowie miednicy. Połączenia obręczy miednicznej. (2 godz.)

Czaszka jako całość. Połączenia kości czaszki. Połączenia czaszkowo-kręgowe. powierzchnia górna i dolna czaszki. (1 godz.)

Doły zewnętrzne czaszki ; skroniowy, podskroniowy, skrzydłowo-podniebienny. Orientacyjne punkty kostne czaszki. (2 godz.)

Ślinianki. Nerw twarzowy. (2 godz.)

Język – budowa, unaczynienie, unerwienie. Podniebienie miękkie. Żyły głowy i szyi. (2 godz.)

Zatoki przynosowe. (1 godz.)

Krtani – chrząstki, więzadła, mięśnie, jama krtani, głośnia. (2 godz.)

Splot ramienny (budowa, położenie, główne gałęzie) (1 godz.)

Żyły powierzchowne i głębokie kończyny górnej. Anatomia powierzchniowa kończyny górnej. (2 godz.)

Semestr letni

Kanał pachwinowy. Kanał udowy i zasłonowy. (1 godz.)

Unerwienie skórne kończyny dolnej. Mięśnie stopy. Naczynia i nerwy stopy. (1 godz.)

Żyły nieparzyste klatki piersiowej. Żyła główna górna I dolna. Krążenie płodowe. Krążenie postnatalne. (2 godz.)

Mięsień przewodnictwa serca. Unerwienie serca. Unaczynienie serca. (2 godz.)

Przepona. Otrzewna i jama otrzewnowa. Torba sieciowa. Duże sploty wewnątrzbrzusne. (2 godz.)

Krocze. Przepona moczowo-płciowa. Powięźcie i przestrzenie międzypowięziowe krocza. (2 godz.)

Nerwy węchowe. Węchomózgowie. Płat i system limbiczny. (2 godz.)

Kora mózgu. Ośrodki funkcjonalne kory. Układ piramidowy. (2 godz.)

Koło tętnicze mózgu. Unaczynienie mózgowia i rdzenia kręgowego. Tętnice, żyły i zatoki żyłne mózgowia (2 godz.)

Drogi OUN. Układ pozapiramidowy. Twór siatkowaty (2 godz.)

Autonomiczny układ nerwowy. (2 godz.)

Seminaria

Nie dotyczy

Ćwiczenia

są prowadzone w Prosektorium z użyciem następujących metod: prezentacji uprzednio przygotowanego materiału sekcyjnego, udziału w sekcji anatomicznej w miarę możliwości, prezentacji sztucznych modeli oraz programów audiowizualnych.

Przedmiotem zajęć praktycznych są:

Semestr zimowy:

Budowa kręgu – charakterystyka kręgów. Pierwszy i drugi krąg szyjny. Kość krzyżowa i guziczna. Szkielet klatki piersiowej (żebra, mostek). (3 godz.)

Szkielet osiowy i jego połączenia. Ruchomość klatki piersiowej. Kręgosłup (charakterystyka ogólna, krzywizny, ruchomość). (2 godz.)

Szkielet obręczy barkowej – obojczyk, łopatka. Szkielet kończyny górnej wolnej. Szkielet ręki. Połączenia obręczy barkowej – staw mostkowo-obojczykowy i barkowo-obojczykowy. Połączenia kończyny górnej wolnej (staw ramienny, staw łokciowy i promieniowo-nadgarstkowy). (3 godz.)

Kości miedniczne. Szkielet kończyny dolnej wolnej (kość udowa, rzepka. Kość piszczelowa, strzałka).

Kości stopy – kość piętowa i skokowa szczegółowo, pozostałe kości ogólnie. (3 godz.)

Połączenia kończyny dolnej wolnej – staw biodrowy, staw kolanowy i skokowo-goleniowy. Stawy

stopy – stawy międzystępowe i stępowo-śródstopne szczegółowo, pozostałe stawy ogólnie. (3 godz.)
Kości czaszki: czołowa, klinowa, potyliczna, ciemieniowa, skroniowa. Kanały kości skroniowej.(3 godz.)
Kości parzyste twarzoczaszki (łzowa, podniebienna, jarzmowa, nosowa, szczęka, małżowina nosowa dolna) (3 godz.)
Nieparzyste kości twarzoczaszki: zuchwa, kość gnykowa, kość sitowa, lemiesz. (3 godz.)
Wnętrze czaszki – dół przedni, środkowy i tylny. (1 godz.)
Doły zewnętrzne – skroniowy, podskroniowy, skrzydłowo-podniebienny (1 godz.)
Czaszka jako całość – oczodół, jama nosowa (1 godz.)
Wiadomości ogólne – mięśnie, naczynia, nerwy. (3 godz.)
Mięśnie twarzy – klasyfikacja, unerwienie. Tętnica twarzowa. Ślinianka przyuszna i jej unerwienie. (3 godz.)
Nerw trójdzielny. Tętnica szczękowa. Mięśnie zuchwy. (3 godz.)
Przedśonek jamy ustnej, jama ustna właściwa. Zęby. Migdałki podniebienne. Mięśnie szyi. Trójkąt szyi. Splot szyjny (2 godz.)
Gardło. Nos i jama nosowa. Zatoki przynosowe. Nerw językowo-gardłowy.. Tętnica szyjna zewnętrzna. Żyła szyjna wewnętrzna. Nerw dodatkowy. Nerw podjęzykowy. (3 godz.)
Mięśnie klatki piersiowej. Tętnica podobojczykowa. Żyła ramienno-głowowa. (3 godz.)
Krtań. Nerw błędny (część czaszkowa i szyjna). Tarczyca i gruczoł przytarczyczny. (3 godz.)
Dół pachowy. Tętnica pachowa. Mięśnie kończyny górnej (łopatkowo-ramienne). (3 godz.)
Mięśnie kończyny górnej (ramię, przedramię i mięśnie ręki). Unaczynienie kończyny górnej. Dół łokciowy i jego zawartość- sieć stawowa łokcia. (3 godz.)
Unerwienie skórne kończyny górnej. Kanał nadgarstka. (3 godz.)
Powierzchnowe i głębokie mięśnie grzbietu (3 godz.)
Gałęzie grzbietowe nerwów rdzeniowych. Mięśnie okolicy pośladkowej. (3 godz.)
Splot krzyżowy. Nerw kulszowy. Tętnica biodrowa wspólna. (3 godz.)

Semestr letni:

Ściany jamy brzusznej. Mięsień prosty brzucha i jego pochewka. Mięśnie skośne i poprzeczne brzucha. (3 godz.)
Mięśnie uda, trójkąt udowy, kanał przywodzicieli. Splot lędźwiowy. Nerw udowy i zasłonowy. Tętnica biodrowa zewnętrzna. Tętnica udowa. Żyły ukryte. (4 godz.)
Dół podkolanowy. Sieć stawowa kolana. Mięśnie podudzia. Tętnice piszczelowe. Nerw piszczelowy i strzałkowy wspólny. (3 godz.)
Jama klatki piersiowej. Aorta piersiowa. Położenie trzew "in situ". Śródpiersie – podział i zawartość. (3 godz.)
Jama opłucnowa i jej zachyłki. Przełyk. Tchawica i główne oskrzela. Nerw błędny (część piersiowa). (3 godz.)
Przewód piersiowy , węzły chłonne śródpiersia. Płuca – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Segmenty oskrzelowo-płucne. Unaczynienie płuc. (3 godz.)
Serce – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Położenie serca. Worek osierdziowy (4 godz.)
Jama brzuszna. Położenie trzewi in situ. Aorta brzuszna i jej odgałęzienia. Żołądek. Dwunastnica. Jelito cienkie. Jelito grube. (3 godz.)
Wątroba, pęcherzyk żółciowy i drogi żółciowe. Nerw błędny – część brzuszna. Śledziona. Trzustka. (3 godz.)
Mięśnie tylnej ściany brzucha. Przestrzeń pozaotrzewnowa. Nerki, moczowody i pęcherz moczowy. Cewka moczowa męska i żeńska. (3 godz.)
Jama miednicy. Narządy płciowe żeńskie – wewnętrzne i zewnętrzne. Narządy płciowe męskie – wewnętrzne i zewnętrzne. Nerw sromowy. Tętnica biodrowa wewnętrzna. (3 godz.)
Anatomia CUN – wprowadzenie. Rozwój CUN. Opony mózgowia i płyn mózgowo-rdzeniowy. Podział mózgowia. Lokalizacja nerwów czaszkowych na podstawie mózgowia. (4 godz.)
Podział półkul mózgu na płaty i zakręty. Wyspa. Pierwotne i wtórne spoidła mózgowia.(3 godz.)
Istota biała półkul mózgu. Jądra podstawy. Torebka wewnętrzna. Lokalizacja torebek mózgowia.

Komora boczna kresomózgowia. (4 godz.)
Międzymózgowie- podział, budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Komora trzecia. (3 godz.)
Śródmózgowie; podział, budowa wewnętrzna i zewnętrzna. Most – budowa wewnętrzna i zewnętrzna
jądra nerwów czaszkowych w śródmózgowiu i moście. Komora czwarta. (3 godz.)
Rdzeń przedłużony – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Jądra nerwów czaszkowych w moście. (3
godz.)
Mózdzek – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Główne drogi mózdzku. (3 godz.)
Rdzeń kręgowy – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Opony rdzenia kręgowego. Nerwy czaszkowe –
powtórzenie. (4 godz.)
Narząd wzroku. Narząd słuchu i równowagi. (3 godz.)

Inne

Nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Moore K. L., Dalley A.F.; Clinically Oriented Anatomy; Lippincot Williams and Wilkins; fifth edition or newest; ISBN: 0-7817-3639-0
2. Young, Paul A; Young Paul H; Basic clinical neuroanatomy; Lippincot Williams and Wilkin; latest edition; ISBN 0-683-09351-7
3. Agur, Anne M.R.; Lee, Ming J.; Grant's atlas of anatomy; Williams and Wilkins, latest edition ISBN: 0-683-03701-3

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Richard Drake; Gray's Anatomy for Students; 2005 Churchill Livingstone; ISBN 0443066124
2. James D. Fix; Neuroanatomy; Williams and Wilkins, latest edition, ISBN 0-683-03249-6
3. Dowolny atlas anatomiczny

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

1. Zakonserwowane zwłoki ludzkie i naturalne preparaty anatomiczne
2. Modele anatomiczne, plansze
3. Multimedialne prezentacje anatomiczne
4. Obrazy przyżyciowych badań diagnostycznych (RTG, USG, TK, MRI)

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Podstawowa wiedza z zakresu nauk biologicznych

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Zaliczenie : Frekwencja co najmniej 90%. Zdanie 4 testów okresowych (po dwa w każdym semestrze) na poziomie co najmniej 66% punktów.

Egzamin: Zdanie egzaminu praktycznego na poziomie co najmniej 66% punktów. Zdanie egzaminu teoretycznego (test 66% punktów, opcjonalnie egzamin ustny)

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	Poziom 91-100%
Ponad dobra (4,5)	Poziom 86- 90%
Dobra (4,0)	Poziom 80 - 85%

Dość dobra (3,5)	Poziom 75 - 79%
Dostateczna (3,0)	Poziom 66 – 74%

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Uniwersytet Medyczny Wrocław, Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka

Zakład Anatomii Prawidłowej, 50-368 Wrocław ul. Chałubińskiego 6a tel 71 784-13-31; 784-00-79

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

...Marek Syrycki MD PhD ; marek.syrycki@umed.wroc.pl 71/ 784-13-51

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Marek Syrycki MD PhD
Miroslaw Trzaska MD PhD
Sławomir Wozniak MD PhD
Zygmunt Domagała MD PhD

Data opracowania sylabusu

...1.09.2017.....

Sylabus opracował(a)

.....Marek Syrycki....

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka
ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ

.....
p.o. kierownik
dr Zygmunt Domagała

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....
M. Sobieszka

prof. dr hab. Małgorzata Sobieszka